

Asia: VN/2037/2021

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Muodostaako ehdotettava asiakastietolaki selkeän, yhdenmukaisen ja ymmärrettävän kokonaisuuden?

-

Onko vaikutusten arviointi riittävän laaja ja onko vaikutukset mielestänne oikein arvioitu?

Taloudelliset vaikutukset

Ei. Perustelut: [Esim. sosiaalihuollon vanhojen potilastietojen arkistointi lisää kustannuksia. Esitetyt muutokset edellyttävät järjestelmämuutoksia APTJ:n lisäksi erilaisissa toiminnanohjaus- ja palvelusetelijärjestelmissä, joissa tulee mahdollistaa sujuva asiakas- ja potilastietojen kirjaaminen yhden kirjautumisen periaatteella. Tähän liittyy myös järjestelmien kilpailutusnäkökulma - ehditäänkö kilpailuttaa ja mitä pitäisi osata vaatia. Nämä lisäävät julkisen organisaation lisäksi monen pienen yksityisen toimijan kustannuksia. Yksityisillä toimijoilla tulisi tarjota vahvaa kansallista tukea järjestelmähankintojen läpiviemiseen ja niiden hankkimiseen. Yksityiset toimijat turvaavat palveluita alueilla (useimmiten asiakkaan kotona), joissa ei ole muutoin toimipistettä.]

Vaikutukset kansalaisten asemaan

Ei. Perustelut: [Kansallisesti tulee huolehtia, että kansalaisilla voidaan antaa yhtäläinen informaatio suostumusten ja kieltojen vaikutuksista hänen asemaansa sote-palveluissa. Miten turvataan niille asiakkaille riittävät asiointitavat, jotka eivät halua/pysty ottamaan käyttöön sähköisiä tunnistusmenetelmiä? Asiakkailla tulisi olla mahdollisuus tehdä puolesta-asiointin valtuutukset samalla tavalla kuin edunvalvontavaltuutus - astuu voimaan sitten kun jotain tapahtuu. Nykytilanteessa palvelut eivät ole riittävän esteettömiä ja puolesta-asiointi on luotu teknisesti sekä lainsäädännön perusteella liian jäykäksi asiakkaan itsensä hallinnoitavaksi. Olemme edelleen paperimaailmassa ja puhelinsoittojen varassa, sähköinen asiointi rajattu maantieteellisiin käyttöoikeuksiin yms.]

Lapsivaikutukset

Ei. Perustelut: [Jos lapsi on perheen yhteisessä asiassa sosiaalihuollossa, niin miten suostumukset hallinnoidaan (miten lasta kuullaan asiassa). Entä jos joku perheestä kieltää tai ei ota lainkaan kantaa tietojen luovutukseen?]

Vaikutukset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantajien ja apteekkien toimintaan

Ei. Perustelut: [Kansallisesti tulee turvata toimijoiden toimijoiden realistiset, ennen kaikkea taloudelliset, mahdollisuudet suoriutua lakisääteisistä velvoitteista. Yksityiset toimijat täydentävät julkista palvelutuotantoa. Terveydenhuollossa mm. fysioterapeutti- ja kotisairaanhoidon palveluita, sosiaalipalvelussa palveluasumisten tuottamista ja henkilökohtaisen avun palveluita. Miten erotetaan selkeästi tukipalvelutuottajan kirjausveloitteet palvelun toteuttajan/tuottajan roolista ja miten mahdolliset järjestelmähankinnat voidaan huomioida palvelutuotannon kilpailuttamisessa.]

Vaikutukset viranomaisten toimintaan

-

Tietosuoja-vaikutukset

-

Soveltamisala ja suhde muuhun lainsäädäntöön (2 §)

Onko ehdotettavan asiakastietolain suhde muuhun lainsäädäntöön selkeä?

-

Onko asiakastietojen käsittelyä koskevien yleisten periaatteiden soveltaminen kaikkiin asiakastietojen käsittelyn käyttötarkoituksiin kannatettava?

Kyllä

Määritelmät (3 §)

Ovatko määritelmät selkeät ja ymmärrettävät lain soveltamisen näkökulmasta?

-

Pitäisikö pykälään lisätä määritelmiä?

-

Asiakastietojen käsittelyä koskevat yleiset periaatteet (2 luku)

Onko 2 luvun sääntelyehdotus kokonaisuutena selkeä, ymmärrettävä ja johdonmukainen?

-

Onko salassapitoa ja sivullisuutta koskeva sääntely selkeä ja ymmärrettävä?

-

Onko asiakkaan tietosuoja-asetuksen mukaisiin oikeuksien rajoittamisen sääntely selkeää, ymmärrettävää ja oikeasuhtaista?

-

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen rekisterinpito (3 luku)

Sosiaalihuollon yhteydessä laadittavat potilasasiakirjat tallennettaisiin potilasrekisteriin ja niitä käsiteltäisi samoin kuin muitakin potilastietoja. Onko ehdotus mielestänne kannatettava?

Kyllä

Voitte esittää tässä myös muita näkemyksiä lakiehdotuksen sosiaalihuollon yhteydessä laadittavien potilasasiakirjojen käsittelyä koskevaan sääntelyyn

Kansalaisille tietojen käyttö tulee sujuvammaksi ja muutos parantaa sekä selkiyttää asiakkaan oikeusturvaa. Asiakasturvallisuus paranee merkittävästi, kun asiakkaan kaikki potilastieto on käytettävissä terveydenhuollon palveluissa käyttöoikeuksien perusteella. Tämä selkiyttää tulevaisuuden järjestelmäkehitystä, joka ennen kaikkea tukee ammattilaisten kirjaamista. Samalla tulee ratkaista, miten vanhat sosiaalihuollon potilastiedot arkistoidaan ja miten tähän saadaan sujuvammin tarvittavat metatiedot arkistointia varten.

Asialla on vaikutusta myös tilastointiin ja raportointiin, kuten siihen, miten luokitellaan palveluasumisessa toteutettava terveydenhuolto. Tarvitaan selkeä ja yksiselitteinen ohje lain lisäksi, milloin on kyse hoitotyön päivittäisestä merkinnästä potilasrekisteriin sosiaalihuollon palveluyksikössä ja milloin kirjataan toteutuksen asiakasasiakirjoilla asiakasrekisteriin. Hyvällä ohjeistuksella vältetään saman tiedon kahteen kertaan kirjaaminen ja järjestelmäratkaisujen tulisi voida tukea kertakirjaamista.

Onko palvelunantajan muutostilanteisiin liittyvä sääntely selkeää ja ymmärrettävää?

-

Näkemyksiänne muutostilanteisiin liittyvän sääntelyn toteutettavuuteen?

-

Onko palvelunantajan toiminnan päättymiseen liittyvää selkeää ja ymmärrettävää?

Ei. Perustelut:

Näkemyksiänne toiminnan päättymiseen liittyvän sääntelyn toteutettavuuteen?

Lähtökohta on hyvä, että tiedot palautetaan HVA:lle. Entä jos tiedot ovat sähköisessä järjestelmässä sisältäen tietoa, joka ei kuulu asiakas- tai potilastiedon kanta-arkistoon. Onko tietojen siirto aina realistisesti mahdollista kuolinpesän tai konkurssipesän lukuun. Sähköisen tiedon arkistointivastuita ei saisi jäädä liikaa HVA:n kustannettavaksi/selvitettäväksi. Itse tietojen luovutukseen asiakkaille ja muiden viranomaisten tarpeeseen ehdotus luo selkeän pohjan.

Asiakasasiakirjojen käsittelyä koskevat periaatteet (4 luku)

Onko 4 luvun sääntelyehdotus kokonaisuutena selkeä, ymmärrettävä ja johdonmukainen?

-

Onko sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasrekistereitä koskeva sääntely (18 §) selkeä ja ymmärrettävä?

-

Näkemyksiänne rekistereitä koskevan sääntelyn toteutettavuuteen?

-

Onko alkuperäisten asiakirjojen säilyttämistä koskeva sääntely selkeä ja ymmärrettävä?

-

Näkemyksiä säilyttämistä koskevan sääntelyn toteutettavuuteen?

-

Potilasasiakirjat (5 luku)

Onko 5 luvun sääntelyehdotus kokonaisuutena selkeä, ymmärrettävä ja johdonmukainen?

-

Onko potilasasiakirjojen periaatteita koskeva sääntely (27§) selkeä ja ymmärrettävä?

-

Onko alaikäisen päätöskykyä koskevia merkintöjä koskeva sääntely (33 §) selkeä ja ymmärrettävä?

-

Sosiaalihuollon asiakasasiakirjat (6 luku)

Onko 6 luvun sääntelyehdotus kokonaisuutena selkeä, ymmärrettävä ja johdonmukainen?

Kyllä

Tulisiko sääntelyä soveltaa myös terveydenhuollon palveluissa toimivien sosiaalihuollon ammattihenkilöiden kirjaamiseen (esim. sairaaloiden terveystieteiden tutkimuskeskus)?

Tämä vaatii vielä pohtimista. Lähtökohtaisesti voisi ajatella siten, että sosiaalityön ammattilainen toimisi sosiaalihuollon tehtävässä työpaikkana pääosin terveydenhuollon yksikkö. Näin terveydenhuollossa voitaisiin turvata tietojen vaihdolla asiakas- ja potilastietojen käyttö. Toisaalta terveystieteiden sisällöt painottuvat monesti asiakkaan etuustietoihin ja osallistumisena muiden palveluiden järjestämiseen (kuten kuntoutus) sekä ohjaukseen sosiaalityön asiakkuuteen sairaalajakson päättyessä ja yhteistyöhön sosiaalipalveluiden kanssa. Nykytilanteessa terveystieteiden tutkimuskeskuksissa ei laadita esim. palvelutarpeen arviointeja tai laiteta sosiaalihuollon asioita vireille.

Mikäli sosiaalityön ammattilaisia työskentelee esim. mielenterveys- ja päihdepalveluissa, niin sosiaalihuollon kirjaamisen soveltaminen voisi poistaa päällekkäistä kirjaamisen tarvetta ja useamman ammattilaisen perehtymistä asiakkaan tilanteeseen. Jos terveystieteiden tutkimuskeskus on jatkossakin osa potilasrekisterin tietoja, niin kirjattavan tiedon sisältöä tulisi ehkä tarkistaa näiden lakimuutosten ja käyttöoikeuksien näkökulmasta. Terveystieteiden tutkimuskeskuksien käyttöoikeudet sosiaalihuollon asiakastietoihin tulee myös tarkistaa.

Kirjaaminen monialaisessa yhteistyössä (7 luku)

Onko 7 luvun sääntelyehdotus kokonaisuutena selkeä, ymmärrettävä ja johdonmukainen?

Kyllä

Tiedonsaantioikeus ja tietojen luovuttaminen (8 luku)

Onko 8 luvun asiakkaan tiedonsaantioikeutta koskeva sääntelyehdotus kokonaisuutena (48 §- 52 §) selkeä, ymmärrettävä ja johdonmukainen?

Kyllä

Onko asiakkaan oikeutta määrätä tietojensa luovutuksista koskeva sääntelyehdotus kokonaisuutena (53 § -55 §) selkeä, ymmärrettävä ja johdonmukainen?

Ei. Perustelut: [Lakiteksti selkeä. Se miten käytännössä asiakkaita ja sote-ammattilaisia osataan ohjeistaa on vaativaa, kuten käytännön toteutukset järjestelmiin. Lähtökohta on hyvä, että kaikki luovutus-, kieltö- ja muut tiedot löytyvät Kanta-palveluista kootusti, jolloin niitä ei jää erillisjärjestelmiin eri sisältöisinä.]

Onko asiakastietojen luovuttamista muille palvelunantajille ja viranomaisille koskeva sääntelyehdotus (56 § - 63 §) kokonaisuutena selkeä, ymmärrettävä ja johdonmukainen?

Ei. Perustelut: [Mitä tarkoitetaan lain kohdalla (huom. kirjoitusvirhe tekstissä) "Palvelunantajan on tehtävä esitettävä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle suunnitelma, miten asiakastietojen luovutus jatkossa toteutetaan valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen välityksellä." Pitääkö palvelunantajien kuvata järjestelmäkehitysten ja käyttöönottojen aikataulu sen osalta, milloin tiedot ovat Kanta-arkiston käytettävissä ja siten luovutettavissa asiakkaille valtakunnallisen tietojärjestelmäpalvelun kautta?]

Onko mielestänne kannatettavaa, että asiakastietoja saisi luovuttaa palvelunantajien ja terveydenhuollon rekisterien välillä käyttötarkoituksensa mukaisesti lain perusteella luovutuslupaa edellyttäen?

Kyllä

Onko mielestänne kannatettavaa, että asiakastietoja luovutettaisiin palvelunantajien välillä ensisijaisesti Kanta-palvelujen välityksellä?

Ei. Perustelut [Lähtökohtana kannatettava esitys. Edellyttää asiakastiedon reaaliaikaisempaa kirjaamista, jotta tieto olisi käytettävissä ammattilaisella ja asiakkaalla. Huomioitava, että tietosisällöt täydentyvät Asiakastietolain määräaikojen mukaisesti, joten menee vielä vuosia, kun tietoa pitää voida luovuttaa rekisterinpitäjän omista järjestelmistä. Kanta-palveluun ei myöskään tallenneta asiakastietojen hallinnollisia asiakirjoja, joita toinen palvelunantaja saattaa tarvita. Miten toteutetaan tietojen luovutus esim. oikeudelle? Tai vakuutusyhtiölle?]

Onko rajat ylittävää tiedonvaihtoa koskeva sääntely (60 §) selkeä ja ymmärrettävä?

Kyllä

Onko potilastietojen luovuttamista kliiniseen lääketutkimukseen ja muuhun lääketieteelliseen tutkimukseen koskeva sääntely (61 §) selkeä ja ymmärrettävä?

Sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmät (2 osa)

Onko tietojärjestelmiä tietoturvallisuutta ja tietojärjestelmien valvontaa koskeva sääntely selkeä ja ymmärrettävä?

Kyllä

Onko mielestänne kannatettavaa, että tiedonhallintapalvelua laajennettaisiin niin, että sen kautta voidaan luovuttaa aiemmin säädettyjen keskeisten potilastietojen lisäksi muita potilasasiakirjamerkintöjä sekä tiedonhallintapalvelun sääntely mahdollistaisi myös reseptikeskukseen tallennettujen lääkitystietojen yhteenvetojen luovuttamisen?

Onko mielestänne kannatettavaa edellyttää tietojärjestelmiä asentavan, ylläpitävän ja päivittävän henkilön luotettavuuden varmistamista tiedonhallintalain 12 §:ssä tarkoitetulla tavalla, jos henkilö tehtävissään pääsee näkemään asiakastietoja (77 § tietoturvasuunnitelma, 1 momentin kohta 7)?

Ei. Perustelut: [Lähtökohtaisesti kyllä. Vaatii tarkennusta. Tietojärjestelmien päivittävän henkilön määrittely on haasteellista ja mitä sillä tässä yhteydessä tarkoitetaan? Teknistä päivittämistä vai tietosisältöjen muokkaamista/lisäämistä/poistamista. Jälkimmäisellä tapauksessa rajataan henkilöt, joilla oikeus tehdä muutoksia organisaation järjestelmiin. Jää epäselväksi kuinka laajasti organisaatioissa tulisi tehdä turvallisuusselvityksiä. Tietojärjestelmiä toimittavien yritysten osalta tilanne lienee selkeämpi]

Onko mielestänne kannatettavaa, että ammattilaisen käyttöliittymä (Kelain) voisi toimia lääkemääräysten laatimisen varajärjestelmänä häiriötilanteissa?

Ei. Perustelut: [Lähtökohtaisesti kyllä, toimisi silloin kun potilastietojärjestelmä olisi pois käytöstä. Selvitettävä miten Kelaimen tietosisältöjä voidaan rikastaa organisaation potilastiedolla ja todentaa käytön johtuvan häiriötilanteesta.]

Onko mielestänne kannatettavaa, että Kelalle lisätään oikeuksia liittyen lokivalvontaan ja verkonvalvontaan sekä Kanta-palveluihin tallennettavien asiakirjojen tietorakenteiden laadunvarmistukseen?

Kyllä

Maksut

Näkemyksiänne yhteentoimivuuden testaukseen ilmoittautumisesta perittävästä maksusta?

Organisaatiot ja yksityiset palveluntuottajat joutuvat muutoinkin varautumaan järjestelmämuutoksiin ja testauksiin omalla budjetilla, joten yhteentoimivuuden testaus tulisi säilyttää maksuttomana.

Siirtymäsäännökset 102 §

Hyvinvointitietojen luovuttaminen Omatietovarannosta palvelunantajille 1.1.2024 mennessä ehdotuksen 73 §:n 2 momentin mukaisesti

Ei. Perustelut: [Aikataulu sinänsä kannatettava, mutta on ratkaistava, missä muodossa tieto voidaan näyttää ja käyttää organisaation tarpeisiin.]

Kaikkiin asiakas- ja potilastietoihin kohdistuvaa kiellon ja työterveyshuoltoon kohdistuvan kiellon soveltaminen 1.1.2024 mennessä ehdotuksen 54 §:n 2 momentin mukaisesti viimeistään 1.1.2024

Ei. Perustelut: [Tavoiteaikatauluna hyvä, mutta tällä hetkellä on paljon lakisääteistä toteutettavaa ja lakien viivästyminen aiheuttaa organisaatioille ja järjestelmätoimittajille merkittäviä kustannuksia. Velvoite liittyä sosiaalihuollon Kanta-palveluihinkin on vuosina 24-26.]

Asiakastietojen luovuttaminen suostumuksen perusteella 57 §:n mukaisesti (erityisesti luovutukset sosiaali- ja terveydenhuollon väliset luovutukset Kanta-palveluista) viimeistään 1.1.2024

Ei. Perustelut: [Tavoiteaikatauluna hyvä, mutta tällä hetkellä on paljon lakisääteistä toteutettavaa ja lakien viivästyminen aiheuttaa organisaatioille ja järjestelmätoimittajille merkittäviä kustannuksia. Velvoite liittyä sosiaalihuollon Kanta-palveluihinkin on vuosina 24-26, jolloin alkaa olla luovutettavaa tietoa.]

Potilastietojen luovuttaminen asiakastietovarannosta asiakkaille hyvinvointisovelluksiin avulla asiakkaille 48 §:n 2 momentin mukaisesti viimeistään 1.12.2023

Ei. Perustelut: [Aikataulu on liian tiukka.]

Sosiaalihuollon asiakastietojen luovuttaminen asiakastietovarannosta asiakkaille hyvinvointisovelluksiin viimeistään 1.5.2025.

Ei. Perustelut: [Aikataulu on liian tiukka. Asiakastietojen liittymisvelvoite porrastettu ja se tulee tulella toteuttaa ensin.]

Luovutukset toisille palvelunantajille ja terveydenhuollon rekisterien välillä lain perusteella edellyttäen luovutuslupaa 58 §:n 1 momentin mukaisesti viimeistään 1.1. 2026 alkaen

-

Potilastietojen luovuttaminen ulkomaille Kanta-palveluista ehdotuksen 60 §:n mukaisesti viimeistään 1.1.2025 mennessä.

-

Ammattilaisen käyttöliittymän (Kelain) käyttö lääkemääräysten laatimisen varajärjestelmänä 75 §:n 2 momentin mukaisesti viimeistään 1.1.2026.

Ei. Perustelut:

koulupsykologien laatimat asiakirjat viimeistään 1.3.2025

Kyllä

Sosiaalipalveluiden yhteydessä annettaviin terveyspalveluihin liittyvät potilasasiakirjat viimeistään 1.10.2026

Kyllä

Ajanvarausasiakirja asiakkaalle ilmoitettavista terveydenhuollon ajanvarauksista, seulontatutkimuksista syntyvät laboratoriotulokset, ajoterveyteen liittyvät todistukset ja lomakkeet, tapaturmiin ja ammattitauti-ilmoituksiin liittyvät todistukset ja lomakkeet, lääkärinlausunto terveydentilasta T-todistus, lääkärintodistukset C ja TOD sekä jäljennös kuolintodistuksesta viimeistään 1.10.2026

Kyllä

Hoitotyön päivittäismerkinnät viimeistään 1.10.2029

Ei. Perustelut: [Periaatteessa kyllä, hyvä aikataulu. Vaatii tarkempia sisältömäärittelyjä, koska tietoa syntyy sairaalan osastoilla, laitoshoidossa, sosiaalihuollon palveluissa potilastietona (esim. palveluasuminen). Tiedot tulee olla niin ammattilaiselle kuin asiakkaalle ymmärrettävässä muodossa ja tarkistettava, onko tarvetta erilaisille asiakirjapohjille merkintöihin liittyen.]

Seulontatutkimuksista syntyvät kuvantamistutkimukseen liittyvät asiakirjat, säteilyrasitustiedot, video- ja äänitallenteet sekä näkyvän valon kuvat ja suun terveydenhuollon yksiköiden tallentamat kuvat sekä muut kuvat viimeistään 1.10.2029

Kyllä

Lastensuojelun palvelutehtävässä ja koulukuraattorin palvelussa syntyvät asiakirjat viimeistään 1.3.2025

Ei. Perustelut: [Edellyttää, että kuraattorien palveluiden sisältömäärittelyt saatu tehtyä ajoissa. Muistettava, että kuraattorien palvelut koskevat aina alakouluikäisistä ammattiopintoihin ja jopa 60 vuoden ikäisiin. Huomioitava tietosisältöjen ja prosessien määrittelyissä.]

Vammaispalvelujen palvelutehtävässä syntyvät asiakasasiakirjat viimeistään 1.9.2025

Ei. Perustelut [Vammaispalveluissa tulee ratkaista nykyisten, mutta poisjäävien erityishuoltopiirin asiakirjojen yhteiskäytön tarve. Miten taataan kehitysvammaisten erityishuoltona järjestettyjen tutkimusjaksoihin liittyvä tiedonkulku sote-ammattilasten kesken.]

Päihdehuollon palvelutehtävässä syntyvät asiakasasiakirjat viimeistään 1.3.2026

Ei. Perustelut: [Lähtökohtaisesti aikataulu on hyvä. Kansallisesti selkiytettävät mielenterveys- ja päihdepalvelujen kokonaisuutta. Tämän lakimuutoksen myötä tilanne osittain selkiytyy, kun päihdehuollon palveluissa syntyvä potilastieto on selkeästi potilasrekisteriin kuuluvaa. Silti sisältöasioissa on paljon ratkaistavaa.]

Perheoikeudellisten palvelujen palvelutehtävässä syntyvät asiakasasiakirjat viimeistään 1.9.2026

Kyllä

Kaikissa palvelutehtävissä syntyvät video- ja äänitallenteet viimeistään 1.10.2029

Kyllä

Säilytysaikaliiite

Ovatko ehdotettavat potilasasiakirjojen säilytysajat asianmukaiset?

-

Jos vastasit ei, miltä osin säilytysaikaa pitäisi muuttaa ja miten? Perustele ehdotuksesi.

-

Ovatko ehdotettavat muita potilastietoja sisältävien asiakirjojen säilytysajat asianmukaiset?

-

Jos vastasit ei, miltä osin säilytysaika pitäisi muuttua ja miten? Perustele ehdotuksesi.

-

Ovatko ehdotettavat biologista materiaalia sisältävien näytteiden ja elinmallien säilytysajat asianmukaiset?

-

Jos vastasit ei, miltä osin säilytysaika pitäisi muuttua ja miten? Perustele ehdotuksesi.

-

Ovatko ehdotettavat sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen säilytysajat asianmukaiset?

Ei

Jos vastasit ei, miltä osin säilytysaika pitäisi muuttua ja miten? Perustele ehdotuksesi.

Lastensuojelun osalta säilytysaika on nykyiseen verrattuna lyhyt, jos oikein ymmärsimme. Tietopyyntöjä tulee esim. 50-60 vuotiailta, asiakkuuden päätyttyä monesti alle 18 vuoden ikään.

Säilytysaikoja tulee tarkentaa, koska nyt ehdotuksesta jää epäselväksi mihin perustuu lakimuutoksen jälkeen pysyvästi säilytettävät asiakirjat. Huomioitava, että useissa palvelutehtävissä voidaan käsitellä samoja sosiaalipalveluita. Kuten toimeentulotukea lapsiperheistä iäkkäiden palvelutehtävään. Palvelutehtävien mukaisesti ja osassa palveluita 10v asian päättymisen jälkeen on sopiva säilytysaika.

Ovatko ehdotettavat muita luovutustenhallinnan asiakirjojen ja lokitietojen säilytysajat asianmukaiset?

Ei.

Jos vastasit ei, miltä osin säilytysaika pitäisi muuttua ja miten? Perustele ehdotuksesi.

Sosiaalihuollon ajanvarauksen tietoja ei ole kansallisesti määritelty ja näiden siirtyminen Kantaan ratkaisematta, kuten säilytysaika muutoinkin. Toivottavasti määrittelyt etenevät, koska terveydenhuollon ajanvarauskirjat tallennetaan lähitulevaisuudessa potilastiedon arkistoon.

Liitelait

Onko ehdotus mielestänne kannatettava?

Ei. Perustelut: [Tiedonkeruu THL:n toimesta Kanta-palveluista on kannatettava. Tietorakenteiden yhdenmukaistaminen ei onnistu määräaikaan mennessä. Kaikkia tarvittavia tietorakenteita ei ole vielä edes tiedossa, joten tällä aikataululla ei pystytä tekemään suunnitelmaa niiden yhtenäistämiseksi. Riippuvuus myös järjestelmäratkaisuiden toteutuksiin. Huomioitava erityisesti yksityiset palveluntuottajat, joilla kaikilla ei ole järjestelmiä kirjaamiseen.]

Ovatko siirtymäajat riittävän pitkät?

Ei. Perustelut: [Sosiaalihuollon asiakas- ja potilastietoa on runsaasti potilastietojärjestelmissä. Emme pysty yhtenäistämään kaikkia tietorakenteita määräaikaan mennessä (31.12.23).

Potilastietojärjestelmät ovat määritelty terveydenhuollon tietosisällöillä ja niihin ei pystytä lisäämään sosiaalihuollon pakollisia tietosisältöjä ja silti kirjataan sosiaalihuollon asiakas- ja potilastietoa.. Toiminnalla tulee olla aikaa varautua sisältöjen läpikäyntiin ja sitä mukaan kun järjestelmätoimittajat saavat tarvittavat muutokset tehtyä tai kirjaaminen siirtyy kokonaan toiseen järjestelmään, niin tieto yhtenäistyy. Huomioitava, että tämä koskee julkisen sektorin lisäksi yksityisiä palveluntuottajia ja vaatii siksikin aikaa.]

Onko ehdotus mielestänne kannatettava?

-

Onko ehdotus kannatettava?

Kyllä

Muita näkemyksiänne ja huomioita liitelakeihin

Kanta-palveluiden laajentaminen ja hyödyntäminen tietojen käytössä lisää asiakastietojen reaaliaikaisen kirjaamisen vaadetta, jotta tieto on oikeasti käytettävissä palvelun aikana saumattomasti. Esim. kotihoidossa julkista toimijaa täydentää monesti yksityinen palvelutuotanto ja tarvittavien potilastietojen tulee olla käytettävissä 24/7. Tukipalvelutuottajien kirjaamisen sisältöjä ohjeistettava kansallisesti. Mitä tietoa tarvitaan käyntien lisäksi, jos kyse vaikka siivouspalveluista tai lapsiperheiden kotipalvelusta tai tukihenkilönä toimimisesta.

Kansalliset tietojärjestelmäpalvelut tietojen koostajana on pääosin hyvä ajatus. Kaipaamme tietoa ja lainsäädännön tukea (tai erillistä tulkintaa) kuitenkin siitä, että voidaanko HVA:n omien järjestelmien kautta koostaa yhteistä asiakastietoa palvelutoiminnan järjestämisen tarpeisiin (ns. sote-kooste) asiakkaan suostumuksella, koska oman toiminnan tieto reaaliaikaisempaa ja sisältää muutakin kuin kanta-arkistoon tallennettua tietoa. Myös erilaiset toiminnanohjausjärjestelmät hyödyntävät asiakastietoa lähdejärjestelmistä poimittuna. Kanta-arkistointi ei ole nykyisin, eikä lähitulevaisuudessa riittävän reaaliaikaista ja esim. tilastoinnin lisätiedot eivät tallennu Kantaan. Nyt koostenäkymiä on pilotoitu ja käytössä useilla alueilla eri sisältöisinä ja tiedot koostettu kertaluonteisesti asiakkaan suostumuksella palvelutapahtuman yhteydessä. Kuitenkin sote-ammattilaisella on velvoite käyttää kaikkea tarvitsemaansa tietoa lainsäädännön puitteissa ja siksi koostenäkymä otsikkotason tietosisältöineen antaa vinkkiä mihin tietoon kannattaa milloin syventyä tarkemmin.

Lausuntoon annettu vastaus sisältää lyhyet kommentit asioihin, joihin ehdimme perehtyä.

Kälviä Minna

